

EU Legal News

II/2018

Strategické uvažování | Individuální přístup | Špičkový právní tým | Dlouhodobé partnerství

(nejen) v oblasti soutěže a regulace

EU

Největší česko-slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

Nejúspěšnější kancelář v ČR
a na Slovensku dle počtu
nominací a titulů dosavadních
ročníků soutěže

Nejlepší právníká firma
roku v České republice
(2017, 2018)

Právníká firma roku
v České republice
(2011–2012, 2014–2018)

1. místo v celkovém počtu
realizovaných fúzí a akvizic
v České republice

Nejlepší právníká firma
pro fúze a akvizice v ČR
a na Slovensku
(2016)

Obsah

Souhlas ve světle GDPR	3
Nařízení e-privacy: jak se změní nakládání s cookies?	8
Iniciativa Komise: Přístup k bezpečným a kvalitním digitálním službám ve zdravotnictví	10
Evropská komise chce zjednodušit, zrychlit a zlevnit stěhování společností přes hranice	12
Brexit a IP práva, co je nového?	14
Představena nová politika pro lepší vymáhání spotřebitelských práv v EU	16
Nový model spolupráce při vymáhání předpisů na ochranu spotřebitele v rámci EU	18
Aktuality ze soutěžního práva	21

Úvodem

Vážení klienti a obchodní přátelé,

připravili jsme pro Vás letní vydání našich Evropských právních novinek, prostřednictvím kterých Vás již řadu let informujeme o důležitých změnách a zajímavých trendech v právu EU a jejich promítání do právního řádu ČR.

I po 25. květnu 2018, kdy vstoupilo v účinnost zásadní evropské nařízení známé pod zkratkou GDPR, se i v tomto vydání věnujeme některým problematickým aspektům a tématům spojeným s ochranou osobních údajů.

Konkrétně jsme se zaměřili na institut souhlasu jakožto právního titulu pro zpracování osobních údajů, který je dle naší zkušenosti správcí osobních údajů často nadužíván, s čímž jsou spojená jistá rizika. Shrnujeme proto a reflektujeme příslušné postřehy a doporučení Evropského

sboru pro ochranu osobních údajů (dříve Pracovní skupina WP29). Vedle GDPR se věnujeme i dalšímu z aktuálně diskutovaných nařízení z oblasti ochrany soukromí – připravovanému nařízení ePrivacy.

Po nabytí účinnosti GDPR se pro řadu subjektů stala relevantní povinnost jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů. Proto představujeme služby naší sesterské společnosti FairData Professionals a.s. v oblasti výkonu činnosti pověřence. S privacy tematikou úzce souvisí návrh kodexu chování v oblasti ochrany soukromí v mHealth aplikacích, jehož základní rozbor přinášíme a kterému by měli věnovat pozornost zejména provozovatelé zařízení a vývojáři mHealth aplikací.

Dále Vás seznámíme se dvěma novými návrhy směrnic týkajících se používání digitálních nástrojů a postupů v oblasti práva obchodních společností. Návrhy jsou součástí dlouhodobé strategie EU zaměřené zejména na podporu malých a středních podniků a start-upů při snaze o rozšíření podnikání do jiných členských států formou přeshraničních přeměn.

Velkým tématem následujících měsíců bude tzv. brexit. Proto přinášíme další informace, jaký vliv bude mít brexit v oblasti práva ochrany duševního vlastnictví.

Jedním ze stěžejních témat tohoto vydání je i spotřebitelské právo, kterému se věnujeme hned ve dvou článcích. První z nich je zaměřen na politiku New Deal for Consumers, která si klade za cíl posílit práva spotřebitelů na internetu, navýšit pokuty za porušení práv spotřebitelů a přináší další nástroje k zefektivnění mechanismů pro vymáhání těchto práv. Druhý článek se věnuje novému nařízení, které upravuje činnost příslušných vnitrostátních orgánů pověřených dozorem nad pravidly ochrany spotřebitele a jejich spoluprací při vymáhání práv spotřebitelů napříč členskými státy.

Na závěr jsme ani tentokrát nevynechali aktuality ze světa soutěžního práva sestavené naším oceňovaným týmem soutěžních právníků a ekonomů.

Přeji Vám inspirativní čtení a příjemně strávený zbytek léta.

Robert Nešpůrek

Souhlas ve světle GDPR

Koncept souhlasu se zpracováním osobních údajů, který byl dosud uplatňován podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů („Směrnice“), prošel s účinností nové regulace značným vývojem. Na rozdíl od Směrnice nová právní regulace obsažená v obecném nařízení o ochraně osobních údajů 2016/679 („Nařízení“ nebo „GDPR“) poměrně podrobně stanoví požadavky pro získání a doložení platného souhlasu subjektu údajů se zpracováním osobních údajů. V následujícím textu si přiblížíme, jak se tyto změny promítají do praktického využití souhlasu coby zřejmě nejvýrazněji nadužívaného právního titulu pro zpracování osobních údajů.

Souhlas jako právní titul zpracování osobních údajů

Zatímco podle předešlé právní úpravy byl souhlas chápán jako základní právní titul pro zpracování osobních údajů, což vyplývalo z „filozofie a koncepce celé právní úpravy ochrany osobních údajů“,¹ podle současné právní regulace je postaven naroveň ostatním právním titulům pro zpracování osobních údajů vymezených článkem 6 Nařízení, a byť je uveden na prvním místě před ostatními právními tituly, nelze jej aplikovat pro účely zpracování, pro které existuje jiné oprávnění. Takovým oprávněním je myšlen jiný právní základ, jakým často bude např. plnění právních povinností vyplývajících ze zákona, plnění smlouvy a další důvody vyplývající z čl. 6 odst. 1 GDPR.

Před zahájením jakékoli operace zpracování musí správce určit jeden z právních základů zpracování a konkrétní účel zpracování, a posoudit, zda je právě souhlas vhodným zákonným titulem, anebo zda pro zamýšlené zpracování neexistuje jiné oprávnění. Souhlas může být odpovídajícím právním základem pouze v situacích, ve kterých je fyzickým osobám jakožto subjektům údajů umožněna řádná kontrola nad jejich údaji a je jim umožněn opravdový výběr s ohledem na stanovené podmínky zpracování; princip svobody a odvolatelnosti poskytnutého souhlasu. Souhlas tak může z pohledu správce představovat nejméně vhodný titul pro zpracování osobních údajů, jelikož ze své podstaty umožňuje subjektům údajů trvalou kontrolu nad tím, zda a případně jak dlouho budou jejich osobní údaje zpracovávány.

Následky neplatného souhlasu

Jedním z cílů relativně podrobné nové úpravy udělování souhlasu se zpracováním osobních údajů je snaha zamezit dosavadní rozšířené nesprávné praxi získávání souhlasů tam, kde pro zpracování existoval jiný zákonný důvod, např. v situacích, kdy byly subjekty údajů vyzývány k podpisu souhlasu pro možnost uzavření smlouvy, případně nebyla dostatečně plněna informační povinnost ze strany správců. Nesprávné nebo nedůvodné vyžadování souhlasu, jeho poskytování v ne zcela „svobodném“ kontextu či bez poskytnutí odpovídajících informací může být dozorovým úřadem posouzeno jako porušení základních zásad zpracování, včetně práv subjektů údajů, a to ve smyslu článku 83 odst. 5 písm. a) a b) Nařízení. Správci osobních údajů by tedy v souvislosti se svou zpracovatelskou činností měli přehodnotit každý jednotlivý účel zpracování osobních údajů, který doposud zakládali na souhlasu subjektů údajů, a upustit od vyžadování souhlasu v těch případech, kdy existuje jiný právní základ pro zpracování.

Především se bude jednat o plnění smluvních či zákonných povinností anebo také o výkon oprávněných zájmů, kterým může být za určitých podmínek např. zpracování údajů prostřednictvím kamerového systému. Bylo by naopak zcela nelogické mít údaje např. ve smlouvě se souhlasem protistrany, neboť odvolá-li protistrana svůj souhlas, údaje by měly být zlikvidovány. Případně by se měla dovodit změna účelu zpracování, jelikož tyto budou pro další plnění, a případné vymáhání, smlouvy nadále potřebné, a nelze je odvoláním souhlasu protistrany ze smlouvy jen tak vymazat.

¹ Kučerová, Nováková, Foldová, Nonnemann, Pospíšil. Zákon o ochraně osobních údajů, 1. vyd., Nakladatelství C. H. Beck.

Dalším cílem Nařízení a snahou změnit poměrně rozšířenou nesprávnou praxi je včleňování souhlasu do textu smluv, do všeobecných obchodních podmínek nebo jiných právních jednání, která neumožní subjektům údajů projevit vůli a platně souhlas udělit. Souhlas se zpracováním osobních údajů je jednostranným právním úkonem, který musí reflektovat vůli jednatelů a umožnit v tomto ohledu svobodnou volbu v souvislosti s nakládáním s osobními údaji. Nařízení neumožňuje, aby byl text souhlasu formulován složitě či nesrozumitelně nebo byl umístěn tak, aby byl snadno přehlédnutelný. GDPR totiž výslovně stanoví, že v případech, kdy je souhlas subjektu údajů vyjádřen písemným prohlášením, které se týká rovněž jiných skutečností, musí být žádost o vyjádření souhlasu předložena způsobem, který je od těchto jiných skutečností jasně odlišitelný a je srozumitelný a snadno přístupný za použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků.

Prvky platného souhlasu

Aby bylo možné souhlas považovat za platně udělený, musí splňovat všechny požadavky, které na něj Nařízení klade. Není-li souhlas plně v souladu s požadavky GDPR, pak se jedná o titul neplatný, čímž se zpracovatelská činnost ze strany správce stává nezákonnou. Správce musí být navíc po celou dobu zpracování schopen udělený souhlas doložit.

Nařízení stanoví, že souhlas je *jakýkoli svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle, kterým subjekt údajů dává prohlášením či jiným zjevným potvrzením své svolení ke zpracování svých osobních údajů*. Kromě zmíněné definice souhlasu upravené v článku 4 bod 11) poskytuje Nařízení v článku 7 a v recitálech 32, 33, 42 a 43 dodatečné pokyny, jak mají správci postupovat, aby získali platný souhlas. Z definice předně vyplývá, že se jedná o dobrovolný projev vůle subjektu údajů, ke kterému nesmí být správcem subjekt nucen.

Svoboda souhlasu

Pojem „svobodný“ naznačuje, že subjektům údajů musí být poskytnut opravdový výběr, pokud jde o zpracování osobních údajů. Nařízení stanoví jako obecné pravidlo, že nemá-li subjekt údajů skutečně na výběr a je k udělení souhlasu jakýmkoli způsobem donucen nebo mu neudělení souhlasu může způsobit negativní následky, pak nebude souhlas platným zákonným titulem pro zpracování. Je-li například souhlas součástí obchodních podmínek, které nelze změnit, má se za to, že nebyl udělen svobodně. Obdobně nebude souhlas považován za svobodný, pokud subjekt údajů nebude mít možnost odmítnout udělení

souhlasu nebo jej odvolat, aniž by z toho pro něj vyplývaly nedůvodné negativní následky.

Aby byl souhlas svobodný, neměl by být využíván pro zpracování osobních údajů v takových případech, kdy je mezi subjektem údajů a správcem zřetelná nerovnováha. Zejména se jedná o případy, kdy je správce zaměstnavatelem subjektu údajů nebo orgánem veřejné moci, a je tedy nepravděpodobné, že za okolností konkrétní situace je souhlas subjektem údajů udělen svobodně, jelikož subjekt údajů nebude mít žádné jiné reálné alternativy, než přijetí stanovených podmínek zpracování. To sice neznamená, že by se zaměstnavatelé či orgány veřejné moci nikdy nemohli opřít o souhlas jakožto právní základ pro zpracování, ale takový souhlas bude možné považovat za svobodný pouze ve specifických situacích. V neposlední řadě lze předpokládat, že souhlas není svobodný, není-li možné vyjádřit samostatný souhlas s jednotlivými operacemi (účely) zpracování i přesto, že je to v daném případě vhodné, nebo je-li plnění smlouvy, včetně poskytnutí služby, učiněno závislým na souhlasu, i když to není pro toto plnění nezbytné. V takovém případě mluvíme o požadavku na granularitu souhlasu, kdy dochází ke štěpení souhlasu k jednotlivým, konkrétním účelům zpracování. Při posuzování konkrétnosti souhlasu hraje významnou roli (i) stanovení účelu jako ochrana před rozšířením zpracování o další účely, (ii) vrstevnatost žádostí o souhlas, a (iii) zřetelné oddělení informací ohledně souhlasu od informací o jiných skutečnostech.

Granularita a formální požadavky na souhlas

Souhlas se vždy poskytuje k určitému, výslovně vyjádřenému a legitimnímu účelu zpracování, který musí subjekt údajů znát předem. Současně v souladu se zásadou účelového omezení smí souhlas pokrývat více operací zpracování pouze, pokud tyto slouží stejnému účelu. Tento požadavek má za cíl zejména ochranu subjektu údajů před postupným rozšiřováním účelů zpracování poté, kdy již subjekt údajů udělil svůj souhlas, a tím došlo k postupné ztrátě kontroly nad zpracováním osobních údajů. Druhý požadavek – požadavek vrstevnatosti úzce souvisí s podmínkou svobody souhlasu, a to tak, že správce musí subjektům údajů umožnit poskytnutí volby pro každý stanovený účel zvlášť. A konečně, správce by měl společně se žádostí o souhlas poskytnout v souladu se zásadou transparentnosti konkrétní informace o důsledcích udělení souhlasu tak, aby subjekty údajů mohly posoudit všechny okolnosti zpracování, které mohou ovlivnit jejich volbu.

Pokud jsou subjekty údajů např. žádány o udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů, aniž by správce konkrétně

vedl účel, pro který je souhlas žádán, nebo je souhlas vyžadován pro účel, pro který existuje jiný právní důvod, je taková žádost v rozporu s Nařízením a subjekty údajů se mohou bránit podáním stížnosti k Úřadu pro ochranu osobních údajů. Uvedený postup je totiž v rozporu se zásadou transparentnosti a dále s povinnostmi správce stanovenými v článcích 5, 7 a 12 GDPR.

V neposlední řadě klade Nařízení důraz na způsob udělení souhlasu z hlediska formálních požadavků, když vyžaduje prohlášení subjektů údajů nebo jednoznačné potvrzení, což značí, že udělení souhlasu musí být učiněno aktivním konáním, aby bylo zřejmé, že subjekt údajů s konkrétním účelem souhlas poskytl. Souhlas může být získán písemným nebo ústním prohlášením, případně pomocí elektronických prostředků. Při udělení souhlasu by měl správce pamatovat na případné dokazování jeho získání před dozorovým úřadem, a proto ústní prohlášení většinou nelze považovat za vhodný způsob získávání souhlasů. V každém případě však nesmí být souhlas získán tím samým jednáním, jakým dochází k uzavření smlouvy či přijetí obchodních podmínek. Za účinnosti Nařízení tedy není možné používat předzaškrtnutá políčka, která by ve svém důsledku zaváděla režim opt-out, který není v souladu s požadavky GDPR.

Odvolání souhlasu

Články a recitály GDPR k odvolání souhlasu vycházejí z dosavadních výkladů obsažených ve stanoviskách Pracovní skupiny WP29, kterou s účinností Nařízení nahrazuje Evropský sbor pro ochranu osobních údajů. Článek 7 Nařízení výslovně stanoví, že subjekt údajů má právo svůj souhlas kdykoli odvolat, přičemž odvolat souhlas musí být stejně snadné jako jej poskytnout. GDPR nestanoví, že udělení a odvolání souhlasu musí být vždy učiněno stejným způsobem, ale správce nesmí subjektům údajů jejich právo na odvolání souhlasu nijak ztěžovat či podmiňovat a musí subjekty údajů před samotným zpracováním o tomto právu informovat. Z ustanovení Nařízení však vyplývá, že je-li souhlas získán pomocí elektronických prostředků, například kliknutím myši nebo stisknutím klávesy, pak subjekty údajů musí mít možnost souhlas odvolat stejně snadno. Zároveň, pokud je souhlas získán prostřednictvím konkrétního uživatelského rozhraní, např. mobilní aplikací či přes uživatelský účet apod., musí být možnost odvolání souhlasu dána přes stejné elektronické rozhraní. Změna elektronického rozhraní pouze pro účely odvolání souhlasu by mohla ze strany subjektů údajů představovat potřebu vyvinout nadbytečné úsilí. V neposlední řadě nelze opomenout, že subjekt údajů musí mít možnost odvolat souhlas, aniž by

z toho pro něj plynul neopodstatněný negativní následek. S tím souvisí podmínka bezplatného odvolání souhlasu.

Odvoláním není dotčena zákonnost zpracování vycházejícího ze souhlasu, který byl dán před jeho odvoláním. Obecně tedy platí, že pokud je souhlas odvolán, všechny operace zpracování dat, které byly založeny na tomto souhlasu a probíhaly před jeho odvoláním v souladu s Nařízením, zůstávají nedotčeny. Správce ale musí ukončit všechny dotčené zpracovatelské činnosti a neexistuje-li jiný právní základ opravňující ke zpracování dat, např. zákonná povinnost údaje archivovat, musí osobní údaje zlikvidovat či anonymizovat. Jinými slovy, v případě odvolání souhlasu je správce povinen přestat zpracovávat osobní údaje pouze pro účely definované v souhlasu, a pokud jsou údaje nezbytné například pro splnění smlouvy, není povinen tyto údaje vymazat. Jakákoli změna právního titulu zpracování musí být oznámena subjektu údajů v souladu s informační povinností dle článků 13 a 14 Nařízení a podle obecné zásady transparentnosti.

Obnova souhlasu v souvislosti s přechodem na GDPR

Po účinnosti Nařízení mohou správci spoléhat na již udělené souhlasy pouze v případě, že byly uděleny v souladu s podmínkami pro jejich získání dle Nařízení. Pokud souhlasy získány v souladu s těmito podmínkami nebyly, nebudou představovat platný právní titul pro zpracování osobních údajů. Již udělené souhlasy, a to i ty, které byly uděleny v souladu s Nařízením, v čase přirozeně degradují, což má vliv na dobu platnosti již uděleného souhlasu. Při posuzování toho, zda doba platnosti souhlasu již vypršela, je vedle jiného vždy třeba zohledňovat rozumná očekávání subjektu údajů při jeho udělování.

Dle Evropského sboru pro ochranu osobních údajů souhlas, který byl v minulosti získán, je i nadále platný, pokud je v souladu s podmínkami stanovenými v GDPR. Podmínky Nařízení jsou však v případě plnění informační povinnosti – která je jedním ze základních atributů platnosti souhlasu – širší, a proto fakticky žádný souhlas udělený v minulosti by nemohl splňovat podmínky GDPR. Národní úprava se v rozsahu povinně poskytovaných informací odlišovala napříč členskými státy. Byla-li však povinnost dle ustanovení § 5 odst. 4 a § 11 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů plněna správcem dostatečně, nebylo by s ohledem na zpětnou účinnost právního předpisu žádoucí, aby správci získávali souhlasy nové. Tyto závěry lze dovodovat z toho, že adresáti pozdější právní normy v tehdejší době nemohli tuto pozdější právní úpravu předpokládat a nemohli se jí tak řídit. Na druhou stranu zde byla dvouletá lhůta, během které měli správci možnost seznámit se s ustanoveními GDPR a přizpůsobit zpracování novým podmínkám. Přestože praxe na trhu je nejednotná – část správců volí cestu získávání/potvrzování stávajících souhlasů a část cestu doplnění informační povinnosti –, bylo-li zpracování údajů plně v souladu s národní úpravou a také doporučeními Úřadu pro ochranu osobních údajů, pak poskytnuté souhlasy, dle našeho názoru, není nezbytné obnovovat. Je-li jediným nedostatkem dle GDPR neúplné splnění informační povinnosti, měla by postačovat účinná

kampaň informující o aspektech zpracování a právech subjektů údajů, které předtím subjektům údajů sděleny nebyly.

Závěr

Nařízení zpřísňuje mechanismus získávání souhlasu a zavádí několik nových požadavků, které od správců vyžadují úpravu zaběhnutých mechanismů. Je-li dosavadní zpracování osobních údajů založeno na souhlasu získaném podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, resp. směrnice 95/46/ES, není nezbytné subjekty údajů znovu žádat o udělení souhlasu, pokud je tento v souladu s požadavky GDPR, a správce smí pokračovat v takovém zpracování i po účinnosti Nařízení. V praxi tak způsobuje potíže zejména zmíněná podmíněnost souhlasu či jeho umístění ve všeobecných obchodních podmínkách, kde je třeba zvolit zcela nové nastavení a získat souhlasy nové. Pokud správci osobních údajů sbírají nové souhlasy, musí sběr provádět korektně a transparentně a zejména sběr odůvodnit konkrétním účelem zpracování osobních údajů.

Autoři:

Robert Nešpůrek | Partner
Jaroslav Šuchman | Senior advokát
Ján Jaroš | Advokátní koncipient

Čtvrtý rok po sobě jsme nejžádanějším zaměstnavatelem mezi advokátními kancelářemi v ČR

Již čtvrtý rok po sobě jsme získali prvenství v žebříčku TOP Zaměstnavatelé a i v roce 2018 jsme se stali nejžádanějším zaměstnavatelem v České republice mezi advokátními kancelářemi. Studenti právnických fakult s nejlepšími studijními výsledky navíc zařadili naši kancelář podruhé na první místo v kategorii Právník, kde v předchozích ročnících dominovaly mezinárodní právnické firmy. „Velice si ceníme toho, že nás nastupující právnická generace považuje za prestižního a atraktivního zaměstnavatele. V době mého studia bylo pro většinu studentů tou nejvyšší metou pracovat v zahraniční kanceláři. Jsem rád, že se nám podařilo tento dlouholetý trend otočit, a to i u studentů s nejlepšími studijními výsledky, od kterých jsme i letos obdrželi nejvíce preferenčních hlasů,“ řekl k ocenění řídící partner Jaroslav Havel.

Outsourcing výkonu činnosti pověřence pro ochranu osobních údajů (DPO)

Jednou z významných nových povinností správců i zpracovatelů osobních údajů podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) je povinnost zajistit tzv. pověřence pro ochranu osobních údajů (či **DPO** z anglického „Data Protection Officer“).

Vzhledem k tomu, že činnostmi DPO může být pověřen i externí subjekt, řada organizací zvažuje outsourcing. Advokátní kancelář HAVEL & PARTNERS má dlouholeté zkušenosti s poradenstvím v oblastech ochrany osobních údajů i informačních technologií, a proto se rozhodla nabídnout službu výkonu činnosti DPO a další dlouhodobé podpory v oblasti GDPR compliance ve spolupráci s nově založenou společností **FairData Professionals a. s.**, která má plný přístup ke kapacitám, know-how a zkušenostem advokátní kanceláře.

Nabízené služby

- outsourcing výkonu činnosti DPO správcům i zpracovatelům osobních údajů, kterým jmenování DPO ukládá zákon nebo kteří se sami dobrovolně rozhodnou DPO jmenovat
- odborná podpora pro DPO jmenovaného z řad zaměstnanců či lokální podpora zahraničního DPO (jmenovaného např. na úrovni skupiny)
- výkon činnosti quasi-DPO, neoficiálního „pověřence“, který bude organizaci průběžně podporovat a monitorovat soulad zpracovávání s GDPR
- další podpora a poradenství v oblasti bezpečnosti dat a compliance

Výhody naší služby

- **stabilita a profesionalita:** jsme odborníky v oblasti ochrany osobních údajů již více než 12 let a trvale budujeme silný a stabilní tým, neboť jsme přesvědčeni o výhodách, které Vám přináší dlouhodobá spolupráce se spolehlivým partnerem
- **relevance:** pracujeme v mnoha sektorech a známe potřeby klientů; výsledkem aplikace GDPR by mělo být řešení, které adekvátně pokryje rizika a zároveň umožní rozvoj podnikání
- **zvyšování hodnoty:** rozumíme správné aplikaci GDPR jako příležitosti pro moderní přístup k využívání dat v podnikání a zvyšování reputace
- **riziková orientace:** nejsprávnější řešení není vždy to nejkonzervativnější, také u investic do ochrany osobních údajů je třeba zvažovat jejich reálné přínosy pro ochranu subjektů údajů
- **komplexní odbornost:** náš tým kombinuje odbornost v právu i IT
- **synergie:** výkon DPO nemusí být nákladově marginální, naše služba však bude těžit z úspor z rozsahu
- **efektivita:** jako DPO budeme podrobně znát Vaši organizaci a můžeme účinně vyhodnotit změny, které zamýšlíte zavádět v oblasti zpracování osobních údajů
- **prevence:** formou konkrétního doporučení na změny ve Vaší organizaci Vás upozorníme na změny v právních předpisech, novou judikaturu či vývoj v aplikační praxi
- **dlouhodobost:** naší vizí je stát se jedním z významných poskytovatelů této služby a poskytovat spolehlivou, dlouhodobou podporu našim klientům

Robert Nešpůrek | Partner | T: +420 255 000 949 | E: robert.nespurek@havelpartners.cz
Richard Otevřel | Counsel | T: +420 255 000 943 | E: richard.otevrel@havelpartners.cz

Nařízení e-privacy: jak se změní nakládání s cookies?

*Jasnější a jednodušší pravidla pro získávání a nakládání se soubory cookies slibuje Nařízení Parlamentu a Rady o respektování soukromého života a ochraně osobních údajů v elektronických komunikacích (nařízení o soukromí a elektronických komunikacích; „**Nařízení**“). Nařízení má nahradit směrnici 2002/58/ES¹ přezdívanou „cookie zákon“ a má mimo jiné obsahovat nová pravidla pro udělování souhlasu a upozorňování v souvislosti s využíváním cookies a jiných identifikátorů uchovávaných v zařízeních koncových uživatelů.*

Vztah Nařízení k GDPR a další legislativní vývoj

Nařízení tvoří, stejně jako obecné nařízení o ochraně osobních údajů² („**GDPR**“), součást strategie EU k dokončení jednotného digitálního trhu, tedy souboru předpisů upravujících volný pohyb dat. Ve vztahu k GDPR jde o normu zvláštní, která reguluje pouze specifickou oblast ochrany osobních údajů. Jako taková má před GDPR v případě rozporu aplikační přednost. Na záležitosti Nařízením neupravené se bude GDPR vztahovat podpůrně (například podmínky vyjádření souhlasu koncového uživatele apod.).

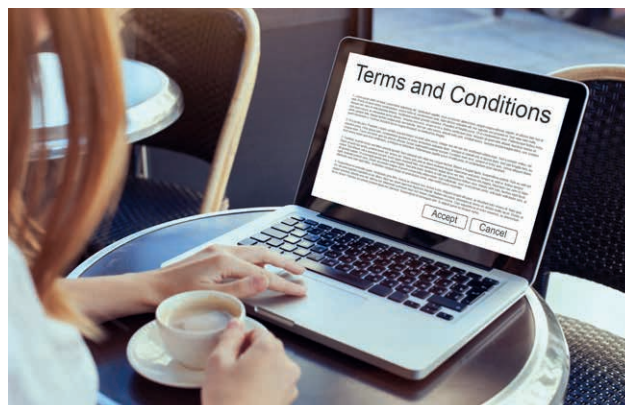
Ačkoliv bylo nabytí účinnosti Nařízení původně plánováno na stejné datum jako účinnost GDPR, tedy 25. května 2018, legislativní proces se protáhl a konečná data platnosti a účinnosti zatím nejsou známa, stejně jako definitivní podoba Nařízení. K návrhu Nařízení předloženému Evropskou komisí („**Komise**“) přijal 26. října 2017 pozici Evropský parlament („**Parlament**“). Návrh se nyní bude projednávat v triologu, kde se budou snažit zástupci Komise, Rady a Parlamentu dospět ke shodě. Podoba textu Nařízení se proto ještě může změnit. Návrh Nařízení v tomto článku proto reflektujeme v zatím posledním znění přijatém Parlamentem 26. října 2017.

Nařízení má rovněž představovat celounijní úpravu práva na soukromí v odvětví elektronických komunikací (mimo jiné v oblasti internetu, nevyžádané elektronické pošty, přímého marketingu, takzvaného internetu věcí a v dalších souvisejících oblastech). Subjekty, jichž se bude nová úprava týkat nejvíce, jsou především vývojáři software (internetových prohlížečů) a poskytovatelé služeb informační společnosti.

V tomto článku se zaměříme na jednu jeho část, která se však týká téměř každého provozovatele webových stránek, a vlastně i každého uživatele internetu, na tematiku cookies.

Nová úprava informování uživatele a souhlasu s využitím cookies

Používání cookies, které umožňují jednoznačně rozpoznat koncové zařízení, představuje v současné době jedno z důležitých a často diskutovaných témat ochrany soukromí na internetu. V současné době je u nás právní regulace cookies obsažena v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, avšak praxe (například užití tzv. cookie bannerů) není zcela jednotná. Sám Úřad pro ochranu osobních údajů nedávno přehodnotil svůj postoj k povinnosti získávat souhlas uživatele a ve svém doporučení³ zveřejněném na webových stránkách uvádí, že souhlas s cookies je možné poskytovat nastavením běžných prohlížečů. Nařízení by podle všeho mělo ukončit používání těchto bannerů definitivně.

Přestože změna nových „cookie“ pravidel slibuje úsporu nákladů poskytovatelů služeb informační společnosti spočívající ve zrušení cookie bannerů, uživatelskou přívětivost a možná větší transparentnost ve vztahu k udělení souhlasu s cookies, povinnost získávat souhlas s využitím cookies pro velké množství účelů může naopak vést ke zvýšení nákladů a ke ztrátě části uživatelských databází pro cílenou reklamu a další výdělečné funkce webových stránek.

Návrh Nařízení obecně zakazuje využití funkcí zařízení koncových uživatelů jinými subjekty pro zpracování, uchování a shromažďování informací z něj, včetně informací o software a hardware. Z tohoto zákazu nicméně Nařízení stanoví výjimky. Těmito výjimkami jsou mimo jiné nezbytnost pro uskutečnění přenosu elektronické komunikace,

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

³ https://www.uoou.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=200144&id=29966&n=cookies%2Da%2Dgdpr.

nezbytnost pro poskytování služby informační společnosti požadované koncovým uživatelem po nezbytnou dobu (například za účelem přizpůsobení velikosti obrazovky zařízení nebo zapamatování položek v nákupním košíku). Dále se může jednat o nezbytnost získání informací o technické kvalitě nebo účinnosti poskytované služby informační společnosti nebo o funkčnosti koncového zařízení, které nemají žádný nebo malý vliv na soukromí dotčeného koncového uživatele, nezbytnost ochrany soukromí, zabezpečení nebo bezpečnosti koncového uživatele nebo udělení souhlasu koncovým uživatelem (s využitím definice v GDPR).⁴

Souhlas s využitím cookies by tedy například neměl být vyžadován pro technické uchovávání informací nebo přístup, které jsou nezbytně nutné a přiměřené legitimnímu účelu, kterým je umožnit využití konkrétní služby výslovně požadované uživatelem. To může zahrnovat využití cookies a jiných identifikátorů po dobu trvání jedné navázané relace s internetovou stránkou, aby bylo možné udržovat přehled o informacích zadaných koncovým uživatelem při vyplňování internetových formulářů o více stránkách.

Takové techniky, pokud jsou provázeny odpovídajícími opatřeními na ochranu soukromí, mohou být také legitimním a užitečným nástrojem například při měření návštěvnosti internetové stránky. Při takovém měření se má za to, že výsledkem zpracování nejsou osobní údaje, ale souhrnné údaje, a tento výsledek ani dané osobní údaje nejsou používány na podporu opatření nebo rozhodnutí týkajících se konkrétní fyzické osoby. Bezsouhlasového režimu by měla podléhat také kontrola konfigurace ze strany poskytovatelů služeb informační společnosti za účelem poskytnutí služby v souladu s nastavením uživatele anebo pouhé zaznamenání skutečnosti, že určité zařízení není schopno přijmout obsah požadovaný uživatelem.

Nastavení využívání cookies v internetovém prohlížeči a dalším software

Volba nastavení povolování cookies by tak měla probíhat v obecném nastavení při instalaci internetového prohlížeče (ale i operačního systému či komunikační aplikace). Ukládání cookies třetími stranami a sledování napříč doménami bude muset být v základním nastavení zakázáno, volba by měla být vždy uživateli jednoduše k dispozici v nastavení prohlížeče.

Prohlížeče by nicméně měly umožňovat koncovým uživatelům udělit souhlas s cookies nebo jinými informacemi, které jsou uloženy v koncovém zařízení, i když obecné nastavení brání zasahování, a naopak. U konkrétní stránky by prohlížeče měly uživateli umožnit také udělit samostatný souhlas se sledováním na internetu. Dále by měl prohlížeč dovolit uživateli například nastavit, zda může být spuštěn jakýkoli software či zda webová stránka může shromažďovat údaje o zeměpisném umístění uživatele nebo mít přístup k určitému hardwaru, jako je webová kamera nebo mikrofon.

Kromě výše uvedeného budou mít poskytovatelé internetového prohlížeče povinnost nabízet dostatečně podrobné možnosti pro udělení souhlasu pro každou jednotlivou kategorii účelů. Takovými kategoriemi jsou přinejmenším sledování pro komerční účely nebo pro přímý marketing (behaviorálně cílená reklama), pro účely individualizovaného obsahu, sledování lokalizačních údajů, poskytování osobních údajů třetím stranám (včetně poskytování jedinečných identifikátorů, které odpovídají osobním údajům, jež mají třetí strany) nebo pro analytické účely.

Závěr

Pokud bude Nařízení přijato ve stávající podobě, nebude možné využívat cookies bez aktivního souhlasu koncového uživatele pro jiné účely než pro zajištění funkcí nezbytných pro správné fungování webových stránek. Pokud by se navíc většina koncových uživatelů webu rozhodla na základě výše uvedených pravidel pro zachování základního nastavení „odmítnout přijímání cookies třetích stran“, může být pro inzerenty cílící na internetové prostředí obtížnější získat souhlas mimo nastavení prohlížeče, tedy přímou individuální žádostí na koncového uživatele. Jedním z důsledků těchto změn bude potřeba reflektování těchto změn provozovateli webových stránek v zásadách používání cookies, jejichž stávající podoba nebude s Nařízením v souladu.

Přestože úspora pro poskytovatele služeb informační společnosti může spočívat ve zrušení bannerů upozorňujících na používání cookies pro základní účely, povinnost získávat souhlas s využitím pro řadu dalších účelů, včetně marketingu, může vést ke zvýšení nákladů a ztrátě velké části uživatelských databází pro cílenou reklamu a další výdělečné funkce webových stránek.

⁴ Souhlas (viz definice článku 4 bod 11 GDPR) je svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle, kterým subjekt údajů dává prohlášením či jiným zjevným potvrzením své svolení ke zpracování svých osobních údajů. Jde o aktivní a dobrovolný projev vůle subjektu údajů, ke kterému nesmí být subjekt údajů nucen.

Autoři:

Robert Nešpůrek | Partner

Petr Bratský | Advokát

Vít Fernecký | Advokátní koncipient

Iniciativa Komise: Přístup k bezpečným a kvalitním digitálním službám ve zdravotnictví

Evropská komise („Komise“) v roce 2016 publikovala návrh Kodexu chování v oblasti ochrany soukromí v *mHealth* aplikacích („Kodex“).¹ Kodex, ač ještě vypracován za účinnosti směrnice o ochraně osobních údajů,² má obsahovat praktický návod pro vývojáře aplikací v oblasti *mHealth* i za účinnosti Obecného nařízení o ochraně osobních údajů (Nařízení (EU) 2016/679; „GDPR“). Z důvodu mnoha výtek, které o rok později následovaly ze strany pracovní skupiny zřízené podle článku 29 směrnice o ochraně osobních údajů („WP29“), však doposud nebyl přijat. I přesto Kodex otvírá některá témata v oblasti ochrany soukromí, kterým by provozovatelé zařízení a vývojáři *mHealth* aplikací měli věnovat pozornost.

mHealth – aktuální směr v péči o zdraví

Pojem „*mHealth*“, případně „*mobile health*“, označuje užití mobilních zařízení a bezdrátových technologií, jako jsou mobilní telefony a tablety, či nositelných zařízení, jako jsou například inteligentní hodinky, za účelem poskytování zdravotních služeb, informací a sběru údajů o zdravotním stavu osob.

Význam *mHealth* není zanedbatelný: podle Mezinárodní telekomunikační unie (ITU) bylo v roce 2015 na celém světě více než 7 miliard mobilních telefonů, z nichž více než 70 % bylo registrováno v zemích s nízkým nebo středním příjmem.³ Přístup k *mHealth* aplikacím a mobilním řešením (od

SMS až po komplexní aplikace v chytrých telefonech) tak má stále vyšší podíl obyvatel. Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) mají digitální technologie v oblasti zdraví potenciál zásadně změnit způsob, jakým budou občané komunikovat s národními zdravotnickými systémy. *mHealth* zlepšuje kvalitu a pokrytí péče, umožňuje přístup ke zdravotním informacím a podporuje pozitivní změny v chování osob, jež předchází vzniku akutních a chronických onemocnění.⁴ Jak ale zjistila Komise, uživatelé často *mHealth* aplikacím v oblasti ochrany jejich soukromí nevěří.⁵

Působnost a základní pilíře Kodexu

Nejen z výše popsanych důvodů se Komise snaží návrhem Kodexu poskytnout provozovatelům a vývojářům *mHealth* aplikací srozumitelné pokyny, jak uplatňovat evropskou legislativu v oblasti ochrany údajů ve vztahu ke specifikům *mHealth* aplikací. Kodex však ze své působnosti výslovně vyjímá jakýkoli přesah do dalších oblastí regulace, jako například regulaci zdravotnických prostředků, ochrany spotřebitele či e-commerce. Kodex se také nevztahuje na pouhá „lifestylová“ data; pro určení, zda se jedná o údaje o zdravotním stavu, je podle Komise nezbytné posoudit celkový kontext zpracování osobních údajů a účel, za nímž byla aplikace vytvořena. Jako příklad aplikace sbírající údaje o zdravotním stavu Komise uvádí aplikaci umožňující uživatelům evidovat užívání léků či předvídat riziko určitého onemocnění. Naopak aplikace měřící počet ujitých kroků údaje o zdravotním stavu nezpracovává, nedochází-li zároveň ke spojování s dalšími údaji či tvorbě profilů uživatelů z hlediska jejich fyzického stavu.

Ačkoli si Kodex klade za cíl oslovit vývojáře aplikací, komunitu ochrany osobních údajů, asociace i konečné uživatele aplikací, v praxi se zaměřuje zejména na vývojáře aplikací, jimž věnuje hlavní prostor.

Podle Kodexu by mělo dojít ke zřízení valného shromáždění (General Assembly) jako poradního orgánu, v němž by byly zastoupeny všechny výše popsané dotčené strany. Rozhodující roli by hrála výkonná rada (Governance Board), volená z členů valného shromáždění a operativními otázkami by se zabýval monitorovací orgán (Monitoring Body),⁶ který by monitoroval soulad s Kodexem v praxi.

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/code-conduct-privacy-mhealth-apps-has-been-finalised>.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

³ INTERNATIONAL TELECOMMUNICATION UNION. Measuring the information society report 2015 [online], [cit 2. 7. 2018]. Dostupné z: <http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/misr2015/MISR2015-w5.pdf>.

⁴ WORLD HEALTH ORGANIZATION. *mHealth - Use of appropriate digital technologies for public health*, Report by the Director-General at seventy-first World Health Assembly 26 March 2018 [online], [cit 2. 7. 2018]. Dostupné z: apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA71/A71_20-en.pdf.

⁵ EVROPSKÁ KOMISE. Green Paper on mobile health („*mHealth*“) 2014 [online], [cit 2. 7. 2018]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/green-paper-mobile-health-mhealth>.

⁶ Splňující požadavky čl. 40 odst. 4, 41 odst. 4 a 41 odst. 2 nařízení GDPR.

Pokud by se vývojář *mHealth* aplikace chtěl k dodržování Kodexu přihlásit, musel by pro aplikaci provést posouzení vlivu na ochranu osobních údajů,⁷ jehož vzor je obsažen v příloze Kodexu, a společně s ním předložit prohlášení o dodržování Kodexu. Takový vývojář by pak byl zveřejněn v centralizovaném veřejném registru vedeném monitorovacím orgánem a mohl by používat za tím účelem vytvořenou známku důvěry. Kodex zároveň předpokládá externí audit vývojářů na dobrovolné bázi a mimosoudní řešení sporů a stížností před k tomu určeným orgánem.

Konkrétní doporučení vývojářům *mHealth* aplikací

Kodex poskytuje vývojářům doporučení v některých oblastech, které jsou z hlediska ochrany osobních údajů nejvíce relevantní, a to zejména v oblasti získání výslovného a granulovaného souhlasu se zpracováním osobních údajů uživatelů aplikace. Takový souhlas by mohl být získáván postupně po částech vždy v rozsahu, v němž by si uživatel přál *mHealth* aplikaci využívat. Jakékoli odvolání souhlasu nebo zrušení instalace aplikace pak dle Kodexu musí vyústit ve výmaz údajů uživatele. Data by také měla být vymazána po určité době nevyužívání aplikace, nebo pokud již nebudou relevantní pro dosažení stanoveného účelu.

Vývojáři by také měli zvážit, jaké konkrétní osobní údaje pro fungování *mHealth* aplikace a pro dosažení stanoveného účelu potřebují, a neměli by sbírat více údajů, než je nezbytné. Jakékoli sekundární užití dat (např. prodej získaných dat výrobci léčivých přípravků) je možné jen v anonymizované podobě či s dodatečným souhlasem uživatele.

Aplikace by měly být obecně vyvíjeny v souladu s principem záměrné a standardní ochrany a obsahovat uživatelsky přístupné rozhraní, v němž by uživatelé mohli vykonávat svá práva dle GDPR (právo na přístup k osobním údajům, jejich opravu, právo na jejich výmaz, právo na omezení zpracování, právo vznést námitku a právo na přenositelnost).

Kodex také poskytuje souhrn informací, které by měly být uživatelům *mHealth* aplikace podány prostřednictvím kratší verze informační povinnosti před instalací aplikace, i vzor plné informační povinnosti zpřístupněné uživatelům kdykoli později v rámci samotné *mHealth* aplikace.

Pokud vývojář nebo provozovatel aplikace zamýšlí zobrazovat v aplikaci reklamu, v souladu s Kodexem by měl zhodnotit, zda jsou k jejímu zobrazování využívány osobní

údaje, či nikoli. V obecném režimu zobrazení nepersonalizované reklamy by mělo být její zobrazování před instalací *mHealth* aplikace uživatelem potvrzeno a měla by mu být dána možnost se z reklamy kdykoli i dodatečně odhlásit (tzv. *opt-out* režim). Pokud jsou za účelem zobrazování reklamy osobní údaje předávány třetí osobě, nebo jednání se o cílenou reklamu využívající osobní údaje uživatele, uživatel k tomu musí udělit předchozí souhlas (tzv. *opt-in* režim). Užití *mHealth* aplikace jako celku však dle Kodexu může být udělením souhlasu podmíněno, resp. v důsledku *opt-out* může dojít ke zrušení instalace aplikace uživateli.

Kritika Kodexu

Poté, co byl Kodex předložen WP29 ke schválení, podrobila jej WP29 kritice a vznesla značné připomínky, které doporučila k zapracování. Podle těchto připomínek nepřináší Kodex dodatečnou přidanou hodnotu a nevypovídá se dostatečně s těmi otázkami, které dotčené subjekty v oblasti *mHealth* aplikací tíží. Kodex je příliš obecný, zároveň mu bylo taktéž vytčeno příliš úzké zaměření na ochranu osobních údajů, resp. opomenutí legislativy v oblasti cookies, nekalých obchodních praktik, regulace zdravotnických prostředků apod., která může pro vývojáře také hrát značnou roli. Kodex pak dle výtek nedostatečně objasňuje postavení osob, které jsou ve zpracování zahrnuty (vývojář se totiž může nacházet v pozici správce, zpracovatele či společného správce).

WP29 také pochybuje nad tím, že by byl souhlas ve všech případech užívání *mHealth* aplikací jediným právním titulem pro jejich využití, a zároveň rozporuje svobodnost všech takto udělených souhlasů.

V současné době tak Kodex čeká doplnění a přepracování, po němž by měl být předložen Evropskému sboru pro ochranu osobních údajů, který za účinnosti GDPR WP29 nahradil, k novému schválení. Vývojáři se však i tak mohou k dodržování Kodexu přihlásit a začít jej v praxi dodržovat. S ohledem na nejednotnost přístupu zejména co do právních základů zpracování osobních údajů je však nepochybně praktičtější vyčkat finálního znění Kodexu. Bez ohledu na přijetí Kodexu budou totiž vývojáři *mHealth* aplikací muset posoudit právní otázky ochrany soukromí v aplikacích nejen s ohledem na GDPR, ale také s ohledem na veškeré další platné právní předpisy.

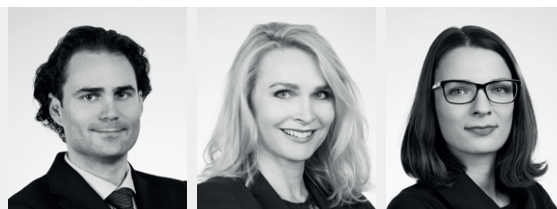
⁷ Dle čl. 35 nařízení GDPR.

Autoři:

Václav Audes | Partner

Lenka Teska Arnoštová | Senior advokátka

Kateřina Tumpachová | Advokátní koncipientka

Evropská komise chce zjednodušit, zrychlit a zlevnit stěhování společností přes hranice

Komisařka pro spravedlnost, spotřebitele a rovnost žen a mužů Věra Jourová koncem dubna 2018 představila dva nové návrhy směrnic týkajících se používání digitálních nástrojů a postupů v oblasti práva obchodních společností¹ a pravidel pro přeshraniční přeměny, fúze a rozdělení společností² („Návrhy“). Návrhy mají novelizovat směrnici o některých aspektech práva obchodních společností³ a za cíl si kladou především zjednodušení využívání svobody usazování v praxi obchodních společností. Za tímto účelem by mělo dojít ke sjednocení hlavních aspektů vnitrostátních právních úprav přeshraničních přeměn v jednotlivých členských státech a také ke snížení administrativní a finanční zátěže spojené se zakládáním a restrukturalizací podniků, včetně rozšíření možnosti využití elektronických komunikačních prostředků před založením a dále v průběhu celé existence společnosti. V tomto příspěvku bychom rádi představili nejpodstatnější rysy, které Návrhy v oblasti harmonizace práva obchodních společností přinášejí.

Aktuální problémy práva obchodních společností z hlediska fungování jednotného trhu

Návrhy jsou součástí dlouhodobé strategie EU zaměřené na podporu růstu malých a středních podniků a začínajících inovativních podniků (tzv. start-upy), které se při snaze o rozšíření svého podnikání do jiných členských států formou přeshraniční přeměny často potýkají s administrativními překážkami a právní nejistotou. Jedním z hlavních důvodů těchto potíží je, že při chybějící harmonizaci v této oblasti jednotlivé členské státy stanovují vlastní pravidla sloužící na ochranu subjektů, kterých se přeshraniční přeměna může nejcitelněji dotknout (tedy především menšinových společníků, zaměstnanců či věřitelů). To však má za následek, že jednotlivé členské státy kladou na podnikatele rozdílné požadavky, které jsou navíc často vzájemně těžko slučitelné a také nepřiměřeně zatěžující, což může v jednotlivých případech vést k důsledkům hraničícím až s praktickým zamezením přeshraniční přeměny. Přeshraniční pohyb obchodních společností přitom přispívá k vytváření nových pracovních míst, přilákání investic i ze zemí mimo EU a tím i k celkovému hospodářskému růstu na jednotném trhu.

Zároveň by mělo dojít i k odstranění určité těžkopádnosti a zastaralosti některých vnitrostátních právních úprav týkajících se rejstříkového řízení a především forem komunikace s orgány veřejné správy v jeho rámci, když různé on-line nástroje stále nejsou v oblasti práva obchodních společností využívány v dostatečné míře.

Konkrétní aspekty Návrhů

První z Návrhů počítá s paušálním zavedením⁴ možnosti on-line zápisu společností a jejich poboček do příslušného rejstříku ve všech členských státech bez nutnosti osobní přítomnosti žadatele nebo jeho zástupce. Žadatelům by mělo být umožněno předkládat příslušnému orgánu, který vede obchodní rejstřík, veškeré dokumenty v digitalizované podobě, a to jak při zakládání společnosti, tak i během její další existence. K dalšímu snížení administrativních nákladů by měly přispět šablony pro sepsání zakladatelského právního jednání splňující požadavky dle příslušného vnitrostátního práva, které členské státy připraví v úředním jazyce EU a zpřístupní žadatelům v elektronické podobě. Členským státům zůstává zachována možnost vyžadovat za účelem identifikace fyzickou přítomnost osob před kterýmkoli příslušným orgánem pouze v případě, pokud má reálné, důvodné a oprávněné podezření z podvodu.

V duchu celkového zrychlení rejstříkových řízení se předpokládá zavedení jednotných lhůt pro dokončení zápisu příslušným orgánem (v současnosti se navrhuje lhůta pěti pracovních dnů ode dne, kdy žadatel splnil všechny podmínky a předložil veškeré dokumenty, které jsou pro zápis vyžadovány). K zamezení průtahů by měl sloužit zákaz podmínění zápisu společnosti nebo její pobočky do obchodního rejstříku získáním jakékoli licence před samotným zápisem, pokud to pro řádnou kontrolu určitých činností není nezbytné.

Velmi praktickým aspektem je snaha o zvýšení transparentnosti a zavedení povinnosti členských států umožnit prostřednictvím systému propojení obchodních rejstříků⁵ bezplatný přístup k základním údajům o obchodních společnostech (jako např. název, právní forma, sídlo, předmět podnikání, osoby oprávněné společností zastupovat). Poplatek za zpřístupnění některých dalších údajů a listin (např. zakladatelského právního jednání nebo stanovených účetních dokladů) nesmí být vyšší, než s tím spojené skutečně vynaložené administrativní náklady.

V oblasti přeshraničních přeměn přináší druhý z Návrhů sjednocení stěžejních aspektů právní úpravy, jako jsou podmínky přeměny, minimální rozsah zveřejňovaných informací, vypracování zprávy pro akcionáře/společníky a zaměstnance, povinný přezkum podmínek přeměny nezávislým odborníkem, postup při jejich schvalování, ale i rozhodné právo použitelné v jednotlivých fázích procesu přeshraniční přeměny. Předpokládá se i aktivnější role příslušných vnitrostátních

¹ 2018/0113 (COD).

² 2018/0114 (COD).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2017/1132 ze dne 14. 6. 2017 o některých aspektech práva obchodních společností.

⁴ Členské státy budou mít možnost využít určitých výjimek, např. vyjmout některé typy společností z režimu plné elektronizace postupů při jejich zakládání.

⁵ Systém byl spuštěn již v první polovině roku 2017 a umožňuje vyhledávání informací o akciových společnostech, společnostech s ručením omezeným (resp. těmto formám odpovídajících typech společností dle příslušného vnitrostátního práva) a jejich poboček registrovaných v členských státech EU, na Islandu, v Lichtenštejnsku a Norsku. Vyhledávání je dostupné zde: https://e-justice.europa.eu/content_find_a_company-489-cs.do.

orgánů, které budou povinny přispívat k zamezování zneužívání přeshraničních přeměn důkladným posouzením každé přeměny alespoň v rozsahu stanovených kritérií. Důležitým podkladem pro posouzení přeshraniční přeměny bude zpráva nezávislého znalce, které se napříště nebude možné vyhnout ani v případech, kdy by s takovým postupem souhlasili všichni společníci.⁶ Shledá-li příslušný orgán, že přeshraniční přeměna je pouze umělou konstrukcí a jejím cílem je získání daňového zvýhodnění nebo nadměrné omezení práv zaměstnanců, věřitelů či menšinových společníků, přeměnu nepovolí. Společníkům, kteří nehlasovali pro schválení projektu přeshraniční přeměny, jakož i těm, k jejichž podílům (akciím) nenáleží hlasovací práva, bude umožněno prodat své podíly (akcie) za odpovídající náhradu buď společnosti, ostatním společníkům, nebo třetím stranám (v dohodě se společností provádějící přeměnu).

Věřitelé by měli mít ve všech členských státech stejnou možnost domáhat se u příslušného správního nebo soudního orgánu ochrany svých v důsledku přeshraniční přeměny potenciálně ohrožených práv, a to ve lhůtě jednoho měsíce ode dne zveřejnění projektu přeshraniční přeměny. Za účelem zamezení zbytečných sporů jsou stanoveny domněnky, při jejichž splnění se má za to, že plánovaná přeshraniční přeměna práva věřitelů neporušuje. Má také dojít ke zlepšení práv zaměstnanců společností účastnících se přeshraniční přeměny a k zvýšení jejich informovanosti. V neposlední řadě je i v oblasti přeshraničních přeměn navrhována rozsáhlá digitalizace, online komunikace zúčastněných subjektů a rovněž zrychlení celého procesu prostřednictvím stanovení lhůt.

Potenciálně významný dopad pro praxi

Návrhy mají potenciál především odstranit faktické překážky a zbytečnou administrativní zátěž při realizaci svobody usazování obchodních společností v rámci EU a zlevnit, zefektivnit, a tím celkově podpořit přeshraniční expanzi evropských podniků. Tohoto cíle však má být dosaženo tak, aby zároveň nedocházelo ke zneužívání systému za účelem obcházení daňových předpisů nebo oslabení práv společníků, zaměstnanců či věřitelů.

V případě, že Návrhy ve své současné podobě úspěšně projdou legislativním procesem a budou do vnitrostátních právních řádů správně a včas implementovány, otevrou i českým podnikatelům nové možnosti expanze do jiných členských států a mohou také podpořit příliv nových investic ze zahraničí do České republiky.

Co bude dál?

Návrhy jsou v tuto chvíli na začátku projednávání v Radě EU a Evropském parlamentu, a mají tak ještě před sebou poměrně dlouhou cestu legislativním procesem. Vzhledem k projednacímu lhůtám a navržené transpoziční lhůtě by při optimistickém odhadu výše uvedené novinky mohly v jednotlivých členských státech začít platit přibližně za tři roky. Samozřejmě nelze vyloučit, že Návrhy ještě během svého schvalování doznají výrazných změn. Jejich osud budeme v každém případě sledovat a o aktuálním vývoji Vás budeme informovat v některém z dalších vydání Evropských právních novinek.

⁶ Počítá se však s tím, že zpráva znalce o přeshraniční přeměně nebude vyžadována u malých podniků a mikropodniků ve smyslu definice obsažené v doporučení Evropské komise 2003/361/ES.

Autoři:

Pavel Němeček | Partner

Zuzana Hájková | Advokátka

Zůstáváme nejúspěšnější kanceláří v rámci soutěže Právnická firma roku v ČR a na Slovensku

Po mimořádném úspěchu v zatím posledním ročníku české soutěže Právnická firma roku jsme zabodovali také v letošním ročníku této soutěže na Slovensku. Rating velmi doporučované nebo doporučované kanceláře jsme získali v osmi oborových kategoriích. Velmi doporučovanou kanceláří jsme v kategoriích developerské projekty a nemovitosti, telekomunikace a právo informačních technologií, veřejné zakázky, daňové právo a hospodářská soutěž. V kategoriích právo obchodních společností, restrukturalizace a insolvence a fúze a akvizice jsme se umístili mezi doporučovanými kancelářemi. Podle součtu nominací a titulů ze všech dosavadních ročníků soutěže Právnická firma roku probíhající v České republice a na Slovensku tak zůstáváme i nadále nejúspěšnější a nejkomplexnější advokátní kanceláří v obou zemích.

Brexit a IP práva, co je nového?

Od našeho posledního vydání Evropských právních novinek došlo ve vyjednávání mezi Evropskou komisí („Komise“) a Spojeným královstvím k zásadnímu posunu a ochrana práv duševního vlastnictví dostala konkrétnější podobu. Vše je vedeno snahou, aby brexit měl co nejmenší vliv na práva duševního vlastnictví. Přestože se zdá, že většina bodů již byla mezi stranami dohodnuta, některé otázky jsou stále předmětem jednání.

V březnu zveřejnila Komise a Spojené království společný návrh Smlouvy o vystoupení („Smlouva“). Tento návrh reflektuje nejaktuálnější stav vyjednávání mezi EU a Spojeným královstvím. Práva IP jsou ve Smlouvě řešena v článcích 50 až 57. Většina zásadních otázek IP práv, které byly formulovány Komisí v pozičním dokumentu již v září 2017 a o kterém jsme informovali v minulém čísle Evropských právních novinek v článku Jaká je budoucnost IP práv po brexitu?, byla dohodnuta. Vláda Spojeného království naznačila, že Smlouva by měla být finalizována do října 2018.

Aktuální situace tedy naznačuje, že by budoucí podoba práv duševního vlastnictví měla vypadat následovně:

1. V první řadě se obě strany shodly na tzv. „**přechodném období**“ od 29. března 2019 (den, kdy by mělo dojít k brexitu) do 31. prosince 2020. V tomto období bude ve Spojeném království ještě plně platit právo EU.
2. Dále platí, že **ochranné známky EU** (včetně mezinárodních známek s designací EU), **průmyslové vzory Společenství** a **práva k odrůdám rostlin společenství**, které byly platně zapsány před koncem přechodného období, budou automaticky platné ve Spojeném království bez jakéhokoli dalšího přezkoumávání a budou mít stejnou prioritu jako práva EU.
3. **Příhlášky výše uvedených práv**, které nebyly před uplynutím přechodného období zapsány, nebudou přihlášeny ve Spojeném království automaticky. Přihlašovatel však bude mít právo během 9 měsíců od konce přechodného období podat ve Spojeném království přihlášku novou s cílem, aby jeho prioritní právo z původní přihlášky EU zůstalo zachováno. Zda a jak bude tato přihláška zpoplatněna, dosud nebylo dohodnuto. EU navrhla, že by neměly být účtovány žádné poplatky, Spojené království se k tomuto návrhu zatím nevyjádřilo.
4. Pokud došlo k ochraně **nezapsaného průmyslového vzoru** před koncem přechodného období, tento nezapsaný průmyslový vzor bude požívat ve Spojeném království stejná práva jako v EU. IP práva, která byla vyčerpána jak v EU, tak ve Spojeném království před

koncem přechodného období podle zákonů EU, zůstanou vyčerpána i po konci přechodného období.

5. **Databáze**, k jejichž vytvoření došlo před koncem přechodného období, budou mít ve Spojeném království stejnou úroveň ochrany, jako mají databáze v EU.
6. Ochrana **zeměpisných označení, označení původu** a **příhlášky dodatkových ochranných osvědčení** zatím ve Smlouvě nebyla dohodnuta finálně a jednání o těchto právech stále probíhají. Jak jsme již psali v minulém čísle, Spojené království nemá národní úpravu zeměpisných označení a označení původu, bude proto muset dříve či později přijmout národní zákony pro tato práva. Stejně tak nebyla dohodnuta otázka zastupování před Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví a Úřadem duševního vlastnictví Spojeného království, což je pro mnoho advokátních a patentových kanceláří v souvislosti s brexitem zásadním tématem.

Další novinkou, která úzce souvisí s IP právy, ale nebyla řešena ve Smlouvě, je, že 28. března vydala Komise *Notice to Stakeholders*. Z dokumentu vyplývá, že již od 31. března 2019 se na Spojené království nebudou vztahovat pravidla pro doménová jména nejvyššího řádu .eu. Vlastníci doménových jmen .eu, kteří mají sídlo ve Spojeném království, již nebudou moci držet tato doménová jména. Vlastníci se sídlem ve Spojeném království již nebudou moci přihlašovat a prodlužovat doménová jména .eu. Kromě toho bude registrátor oprávněn doménová jména vlastněná osobami se sídlem ve Spojeném království z vlastní iniciativy zrušit.

Přestože je situace o mnoho jasnější než před pár měsíci, stále zůstává celá řada témat, která doposud nebyla řešena buď vůbec (například zastupování přihlašovatelů a vlastníků průmyslových práv před EUIPO zástupci ze Spojeného království), nebo pouze okrajově (vyčerpání práv, zeměpisná označení a označení původu, dodatková ochranná osvědčení).

Dne 12. července 2018 zveřejnila vláda Spojeného království dokument tzv. White paper, který naznačuje budoucí vztahy mezi EU a Spojeným královstvím. IP práva jsou v tomto dokumentu řešena spíše okrajově, ale důležitou informací je, že bylo výslovně potvrzeno, že po brexitu bude mít Spojené království vlastní úpravu pro zeměpisná označení. Příhlášky budou moci podávat jak osoby se sídlem ve Spojeném království, tak mimo něj.

Vývoj v této oblasti budeme i nadále sledovat a v dalším vydání Evropských právních novinek pro Vás opět shrneme, jaká je aktuální situace.

Autoři:

Ivan Rámeš | Partner

Tereza Hrabáková | Advokátka

Služby v oblasti práva duševního vlastnictví

Právo duševního vlastnictví představuje jednu z nejvýznamnějších právních specializací naší kanceláře. Poskytujeme specializované právní služby v oblasti autorských děl, ochranných známek, průmyslových vzorů, patentů, práv k databázím i ostatních druhů nehmotných statků. Právní tým věnující se této agendě patří při počtu 20 právníků mezi vůbec největší v České republice a na Slovensku.

Dlouhodobě se zaměřujeme také na problematiku vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, tedy na oblast **padělků a nedovolených napodobenin** a související celní a soudní řízení.

S právem duševního vlastnictví také souvisí naše zaměření na nekalou soutěž a na oblast mediálního práva – věnujeme se problematice reklamy, ochrany osobnosti a disponujeme také specifickým know-how ve vztahu k filmovým právům a nastavení smluvních vztahů mezi jednotlivými účastníky tvorby filmového díla.

Zajišťování odpovídající ochrany práv duševního vlastnictví

- známkoprávní strategie v rámci ČR, SR, EU i zbytku světa
- komplexní služby správy portfolií nehmotných statků a zvyšování hodnoty značky
- registrace práv na národní i mezinárodní úrovni
- řešerše v souvislosti s ochrannými známkami
- ochrana děl chráněných autorským právem
- jednání s organizacemi pro kolektivní správu práv duševního vlastnictví
- ochrana před nelegálními dovozy zboží a paralelními dovozy

Transakční podpora a sjednávání smluv

- převody a postoupení registrovaných i neregistrovaných práv duševního vlastnictví
- licence k právům duševního vlastnictví
- IP smlouvy se zaměstnanci, zaměstnanecká díla
- franšízové smlouvy
- due diligence a další druhy právních šetření
- transfery technologií

Řešení sporů

- zastupování ve sporech v souvislosti s ochrannými známkami, patenty a v dalších druzích sporů v oblasti duševního vlastnictví

- zajištění předběžných opatření
- podpora při zajišťování důkazních prostředků
- obhajoba proti neodůvodněným nárokům
- příprava odpovídající strategie pro obhajobu a zastupování klienta u soudu

Boj proti padělkům a napodobeninám

- monitoring a zajišťování padělků a nedovolených napodobenin ve všech segmentech jejich prodeje či distribuce – při dovozu zboží do České republiky, při vývozu zboží, na vnitřním trhu v obchodech, stáncích, tržištích a na internetu
- zajištění likvidace napodobenin a padělků, podávání žalob a trestních oznámení proti porušovatelům, uzavírání dohod o náhradě škody
- aktivní spolupráce s celní správou a Českou obchodní inspekcí

Filmová práva a využívání filmových pobídek

- vhodné nastavení smluvního zajištění vztahů financierů, producentů, koproducentů a servisních společností
- kontrola rizikových aspektů státní podpory (zejména ve vztahu k nepřevoditelnosti nároků z filmových pobídek)

Představena nová politika pro lepší vymáhání spotřebitelských práv v EU

Přestože v rámci EU již v současné době platí jedno z nejprísnejších pravidel ochraňujících spotřebitele, Evropská komise („Komise“) v dubnu tohoto roku představila již dříve avizovanou politiku nazvanou New Deal for Consumers („Politika“), kterou chce ochranu spotřebitelů ještě posílit a spotřebitelům umožnit efektivnější vymáhání jejich práv. Přestože se některé navrhované změny dají považovat pouze za drobné úpravy stávajících předpisů, jiné se týkají oblastí, které nebyly v rámci EU dosud harmonizovány.

Posílení práv spotřebitelů na internetu

Komise má v úmyslu znovu rozšířit informační povinnosti, které musí plnit provozovatelé elektronických obchodů. Bude-li Politika úspěšně prosazena, spotřebitelé budou muset být zřetelně informováni o tom, **zda je provozovatelem konkrétního e-shopu nepodnikající fyzická osoba nebo podnikatel**. Zavedením této menší změny si Komise slibuje zlepšení informovanosti spotřebitelů o tom, zda se na jejich vztah použijí ustanovení týkající se ochrany spotřebitelů.

Politika dále ve snaze posílit práva spotřebitelů navrhuje, aby provozovatel on-line platformy měl povinnost **zřetelně označit placené výsledky vyhledávání, které jsou upřednostněny před výsledky neplacenými**. Spotřebitel by měl být rovněž informován o parametrech, na jejichž základě jsou tyto placené výsledky upřednostňovány. Tato změna by měla dopad nejen například na Google či Seznam, ale také na jiné vyhledávače.

Komise ve své Politice taktéž navrhuje, aby všichni spotřebitelé na území EU měli **právo zrušit smlouvu, na jejímž základě je spotřebiteli zdarma poskytována digitální služba** (např. cloudové úložiště, sociální síť nebo e-mailový účet). U těchto digitálních služeb spotřebitel jejich provozovatelům často poskytuje své osobní údaje, které následně může provozovatel využít např. za účelem marketingu. Vedle jiných nástrojů ochrany upravených v novém obecném nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) by spotřebitel měl mít právo bez uvedení důvodu odstoupit od smlouvy na digitální službu do 14 dnů od jejího uzavření, a tím mimo jiné zabránit dalšímu zpracování svých osobních údajů. Obdobná úprava v současné době platí i pro smlouvy uzavírané distančním způsobem, jejichž předmětem je koupě nebo poskytování placené digitální služby.

Prosazování spotřebitelských práv

Komise v rámci Politiky dále navrhuje zrušit směrnici¹, která ukládala členským státům zavedení možnosti pro kvalifikované

subjekty podávat žaloby na ochranu společných zájmů spotřebitelů. Těmito žalobami se v současné době lze domáhat práva na zdržení se nebo zákaz jednání, které porušuje právní předpisy EU a porušuje společné zájmy spotřebitelů.

Vzhledem k tomu, že výše zmíněná směrnice údajně nedokáže efektivně chránit zájmy spotřebitelů v rámci celé EU, Komise navrhuje přijetí nové směrnice², jejíž návrh byl publikován spolu s Politikou. Navrhovanou směrnicí chce Komise členským státům EU uložit **zavedení tzv. zástupných žalob (representative actions)** do vnitrostátního práva, které lze považovat za evropskou podobu tzv. hromadných žalob (class actions) známých zejména z právního řádu Spojených států amerických. Navrhovaná podoba zástupných žalob vychází ze současně účinné směrnice a znatelně rozšiřuje rozsah nároků, kterých se mohou spotřebitelé dovolávat. K podání takové žaloby mají být legitimovány pouze kvalifikované subjekty (zejména neziskové organizace zabývající se ochranou práv spotřebitelů), které budou navrženy samotnými členskými státy.

Bude-li navrhovaná směrnice přijata, spotřebitelé poškození nekalou obchodní praktikou se nebudou moci prostřednictvím neziskové organizace hromadně domáhat pouze práva na zdržení se nebo zákaz jednání porušující práva spotřebitelů, ale rovněž práva na náhradu skutečné škody či práva na výměnu nebo opravu vadného výrobku.

Zavedení zástupných žalob považujeme za významnou změnu, neboť podobné právo na podání kolektivních žalob v obdobném rozsahu není v současné době přítomno ve všech členských státech EU. V návrhu Komise pak spatřujeme reakci na kauzu *Dieselgate*, která se dotkla velkého množství spotřebitelů na území EU.

Pro úplnost doplňujeme, že na začátku dubna 2018 česká vláda schválila věcný záměr zákona o hromadných žalobách,³ který má do českého právního řádu takové hromadné žaloby rovněž zavést. V rámci tohoto záměru je primárně pracováno s tzv. *opt-out* režimem, který ve zjednodušené formě znamená, že za účastníka hromadné žaloby je považována každá osoba, která má v téže věci obdobný nárok (např. všichni kupující určitého výrobku). Taková osoba by se tedy sama nemusela aktivně připojovat k podané hromadné žalobě. Dodáváme, že s tímto režimem je v rámci věcného záměru pracováno zejména s řízeními, která mají mít třicet (30) a více účastníků. Pro řízení s menším počtem účastníků je v rámci věcného záměru naopak pracováno s tzv. *opt-in* režimem, kde se každá osoba musí k takové hromadné žalobě připojit.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů.

² Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES.

³ Návrh věcného záměru zákona o hromadných žalobách, č. 153/17.

Jelikož není uvedený návrh ještě ani v paragrafovém znění, je možné, že tento zákon bude mít ve finální verzi velmi odlišnou podobu, bude-li vůbec přijat.

Navýšení pokut za porušení ustanovení na ochranu spotřebitelů

Za další významnou změnu v rámci nové Politiky považujeme **znatelné navýšení pokut, které mohou správní orgány členských států udělovat osobám, jež poruší předpisy na ochranu spotřebitele**.

Komise v souvisejícím návrhu směrnice⁴, kterým mají být měněny související stávající směrnice, mimo jiné ukládá členským státům, aby zavedly maximální výši udělené pokuty za rozsáhlá protiprávní jednání alespoň ve výši 4 % ročního obrátu dotčeného obchodníka. Dodáváme, že pokud se jedná o rozsáhlá protiprávní jednání s unijním rozměrem, výše pokuty se má odvozovat od kumulativního ročního obrátu dosaženého obchodníkem v rámci všech dotčených členských států EU. Členské státy by měly mít v rámci transpozice navrhované směrnice možnost tuto procentuální sazbu i navýšit dle svých potřeb.

Jednotné zacházení se spotřebiteli

Navrhovaná Politika se rovněž okrajově zabývá **jednotným zacházením se spotřebiteli v rámci členských států EU**. Komise si tím slibuje odstranění soutěžních praktik, kdy tentýž výrobce pod stejnou značkou či pod totožným marketingovým sdělením uvádí výrobky, které jsou však v rámci jednotlivých zemí kvalitativně odlišné (jako příklad poslouží např. čtené testy dvojí kvality potravin zakoupených v ČR a Německu).

Komise tak chce docílit toho, že výrobek nabízený v rámci jednoho členského státu bude mít prakticky stejné složení jako v jiných členských státech EU. V tomto ohledu probíhala v květnu 2018 celoevropská testovací kampaň kvality a složení výrobků, jejíž výsledky by měly být k dispozici do konce roku 2018. Bližší informace k problematice dvojí kvality potravin naleznete v článku [Oznámení Evropské komise v boji s dvojí kvalitou potravin](#).

Podpora obchodníků v rámci odstoupení od smlouvy

Ačkoli Politika logicky vyznívá v souladu s trendem ochrany spotřebitelů, reaguje částečně i na náměty obchodníků

z praxe. Právo spotřebitele odstoupit do 14 dnů od koupě zboží mimo provozovnu obchodníka sice vedlo ke značnému nárůstu e-commerce, ale jsou známé časté případy jeho zneužívání spotřebiteli. Politika se proto snaží zavést pravidlo, že odstoupit může jen spotřebitel, který zakoupené zboží vyzkoušel nanejvýš tak, jak by to učinil v kamenné prodejně – což je ostatně praxe, která již nyní běžně funguje.

Spotřebitelé, kteří si například na 14 dní „zakoupí“ fotoaparát na dovolenou, kde jej notně používají, a následně poslední den lhůty od smlouvy odstoupí a budou žádat zpět své peníze, by měli mít již smůlu a právo odstoupit by jim mělo být odepřeno. Obchodníci budou mít dále oproti dnešnímu znění relevantních směrnic právo před vrácením peněz nejdříve vrácené zboží posoudit.

Závěr

Celkovou koncepci Politiky lze z pohledu spotřebitele hodnotit pozitivně, neboť si klade za cíl umožnit spotřebitelům efektivněji prosazovat jejich práva. Z pohledu obchodníků lze naopak konstatovat, že Politika přinese další povinnosti, které budou muset plnit vůči spotřebitelům. Budou-li opatření navržena v rámci Politiky prosazena, doporučujeme zavčas zahájit analýzu současného stavu za účelem prověření, zda obchodník plní veškeré povinnosti vůči spotřebitelům, které pro něj plynou jak z dosavadní, tak navrhované právní úpravy. Jakékoliv nedostatky doporučujeme včas odstranit, neboť případné sankce ze strany správních orgánů nebo nároky spotřebitelů uplatněné ze zástupných žalob mohou být citelné.

K úspěšnému prosazení navrhované Politiky a k její faktické implementaci povede ještě dlouhá cesta, protože k jejímu zavedení je zapotřebí změnit celkem čtyři v současnosti platné směrnice a schválit jednu zcela novou. Výsledná podoba nově zavedených pravidel se tak může od návrhu vlivem legislativního procesu podstatně lišit. Proto budeme situaci kolem přijímání jednotlivých směrnic a celkového prosazování Politiky pro spotřebitele samozřejmě dále sledovat a včas Vás informovat.

⁴ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993, směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů EU na ochranu spotřebitele.

Autoři:

Ivan Rámeš | Partner

Dalibor Kovář | Senior advokát

Tomáš Chmelka | Advokátní koncipient

Nový model spolupráce při vymáhání předpisů na ochranu spotřebitele v rámci EU

Dlouholetá snaha Evropské komise zefektivnit činnost vnitrostátních orgánů, zvýšit právní jistotu podnikatelů a zlepšit postavení spotřebitele v důsledku nekalých praktik některých obchodníků vyústila v přijetí nového nařízení, které by mělo ztížit obcházení předpisů a poškozování spotřebitelů ze strany některých podnikatelů. Z průzkumů Evropských spotřebitelských center totiž vyplynulo, že většina stížností spotřebitelů se týká právě přeshraničních nákupů na internetu, přičemž nové nařízení ovlivní zejména spotřebitele nakupující v zahraničí a umožní lépe řešit nezákonné praktiky poškozujících spotřebitele v jiném státě.

Nařízení SOOS a souvislosti modernizovaného nařízení

Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele (nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele; „**nařízení SOOS**“) v současné době harmonizuje pravidla spolupráce mezi vnitrostátními orgány v rámci EU tak, aby jejich opatření v oblasti vymáhání práv pokryla kompletní rozměr jednotného trhu. Nařízení SOOS se snaží zajistit právní jistotu na jednotném trhu prostřednictvím jednotného prosazování spotřebitelského *acquis* v přeshraničním kontextu. Účinná unijní přeshraniční spolupráce příslušných orgánů při vymáhání práv spotřebitelů je zejména klíčová, aby podnikatelé, kteří neplní své povinnosti, nemohli využívat mezer v úpravě, územních nebo dalších omezení donucovací pravomoci jednotlivých členských států. V současné době se využívají mechanismy varování a vzájemné pomoci, které jsou doplněny sadou minimálních pravomocí vnitrostátních orgánů sloužících k účinné spolupráci. Současný mechanismus pro řešení nezákonných praktik na území více než dvou států funguje na základě intervence a pomoci Evropské komise („**Komise**“).

Komise na základě článku 21a nařízení SOOS provedla externí hodnocení fungování nařízení SOOS, které bylo zahájeno v roce 2012 a jehož cílem bylo posoudit potřebu legislativní změny. Komise zejména zhodnotila účinnost a fungování tohoto nařízení a podrobně prozkoumala možnosti zařazení dalších mechanismů. Výsledkem hodnocení, po kterém následovala veřejná konzultace v letech 2013 a 2014, spotřebitelský summit v roce 2013, posouzení dopadu a potřeby tohoto legislativního návrhu v roce 2015 a další, bylo vydání *Strategie jednotného digitálního trhu*¹ ze dne 6. května 2015. V tomto dokumentu Komise avizovala, že předloží návrh na revizi nařízení SOOS s cílem vyvinout účinnější mechanismy spolupráce mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů EU na ochranu zájmů spotřebitele, zejména z důvodu vysoké míry neshody praxe se základními unijními spotřebitelskými pravidly.

Na základě provedených šetření Komise vyšlo najevo, že aktuální míra nesouladu činnosti podniků s unijními spotřebitelskými pravidly není optimální. Koordinovaná šetření internetových stránek on line obchodů prováděných průběžně od roku 2007 ukázala míru nesouladu se základními spotřebitelskými právními předpisy v rozsahu mezi 32 % a 69 %. S těmito výsledky korespondují i údaje z Evropských spotřebitelských center, podle kterých dvě třetiny z celkem 37 000 stížností jednotlivců, které centra přijala v roce 2014, se týkají přeshraničních nákupů na internetu. Průzkum vzorku pěti odvětví internetových obchodů (oděvy, elektronické zboží, rekreace, spotřebitelské úvěry a souborné služby pro cesty) ukazuje, že 37 % on-line obchodů v EU práva spotřebitelů v roce 2014 nedodržovalo. Dle odhadu Komise tak mohla spotřebitelům, kteří přeshraničně nakupují on-line v uvedených odvětvích, vzniknout škoda až ve výši 770 milionů eur ročně.

V návaznosti na tyto kroky vydala Komise v květnu 2016 návrh nového modernizovaného nařízení, které bylo 12. prosince 2017 přijato a zveřejněno v Úředním věstníku EU dne 27. prosince 2017. Hlavními oblastmi, na které se nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394² („**Nařízení**“) soustředí, jsou mechanismus vzájemné pomoci, koordinovaný dozor a vyšetřování a mechanismy vymáhání práva u rozsáhlého porušování právních předpisů na ochranu spotřebitele.

¹ <https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market/>.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele.

Kdo bude novou úpravou ovlivněn?

Nová opatření proti rozsáhlému porušování právních předpisů na ochranu spotřebitele ze strany podnikatelů mohou významně snížit újmu vznikající spotřebitelům v rámci EU. Zejména spotřebitelé nakupující služby a zboží v přeshraničním prostředí on-line budou tímto Nařízením ovlivněni, neboť jeho hlavním cílem je zvýšit ochranu spotřebitele na takových trzích. Nařízení může snížit riziko újmy spotřebitelů například v případě, že jim nebude zboží nakoupené v zahraničí vůbec dodáno, pokud obdrží klamavé informace o platebních podmínkách, nebo když jim bude platba za zboží odečtena automaticky bez jejich výslovného souhlasu.

Evropská spotřebitelská centra, která poskytují informace o právech spotřebitelů na společném evropském trhu a bezplatně pomáhají a radí spotřebitelům v jejich sporech s podnikateli z jiných států, mohou mít k dispozici informace, které mohou ve značné míře pomoci při zlepšování úrovně vymáhání spotřebitelských práv. V současné době však centra neposkytují takové údaje orgánům spolupráce systematicky, ale na základě Nařízení budou vyzvána, aby tak činila. To může vnitrostátním orgánům spolupráce pomoci vymezit prioritní oblasti zaměřené v rámci EU nebo varovat tyto orgány o nově se objevujících nebo rozsáhlých přeshraničních nekalých praktikách.

Nařízení také ovlivní postavení orgánů spolupráce a ústředních styčných úřadů, které v současné době vzhledem k neúčinnosti přeshraniční spolupráce nesou vysoké administrativní náklady. V důsledku zlepšení koordinace při vymáhání práv dojde k eliminaci zdvojení úsilí a souvisejícímu snížení nákladů, a to zejména sdružováním zdrojů k řešení rozsáhlých porušování právních předpisů.

Nařízení také zvýší právní jistotu podnikatelů. Důslednější a jednotnější přeshraniční vymáhání práv zlepší konkurenceschopnost obchodníků dodržujících právní předpisy, a to zajištěním rovnosti podmínek na jednotném trhu. Nařízení sice neukládá podnikatelům žádné nové povinnosti, ale zohledňuje skutečnost, že podnikatelé trpí nekalými praktikami jiných obchodníků, kteří neplní své povinnosti a vyvíjejí takové obchodní modely, které jim umožňují obcházet předpisy a poškozovat spotřebitele v jiném státě. Rozdílné přístupy ve vymáhání předpisů také vyžadovaly, aby si výrobci, prodejci, internetové obchody, zprostředkovatelé a další zjišťovali platnou úpravu vymáhání každého dotčeného právního řádu.

V neposlední řadě rozsáhlá porušování právních předpisů na ochranu spotřebitele vyžadují zvýšenou činnost orgánů EU. Zejména úloha Komise v síti spolupracujících dozorových orgánů bude posílena, a to především o koordinaci opatření proti rozsáhlým porušováním právních předpisů na ochranu spotřebitele, která naplňují požadavek unijní dimenze.

Minimální pravomoci příslušných orgánů

Aby bylo možné Nařízení účinně aplikovat, vzájemně spolupracovat a odrazovat podnikatele od porušování práv spotřebitelů uvnitř EU, příslušné orgány by měly disponovat minimálním souborem pravomocí potřebných pro vyšetřování a vymáhání takových práv. Takové pravomoci by měly reflektovat problémy spojené s vymáháním práv spojených s on-line obchodováním a digitálním prostředím. Právě toto prostředí totiž přináší možnosti obchodníka snadno skrýt svoji totožnost nebo ji v případě potřeby měnit. Tyto pravomoci by měly zajistit možnost efektivní výměny důkazů mezi příslušnými orgány s cílem dosáhnout účinného vymáhání práv na stejné úrovni ve všech členských státech.

Ve srovnání se současným nařízením SOOS byly proto některé minimální pravomoci orgánů doplněny. Například se jedná o pravomoc provádět nezbytné kontroly na místě (včetně pravomoci vstupovat do objektů, na pozemky, do dopravních prostředků nebo žádat jiné orgány, aby tak učinily), což může být účinným prostředkem například při kontrole prodeje padělků či zboží ohrožujícího zdraví nebo život spotřebitelů, který může zabránit některým podnikatelům soustavně unikat kontrolám uzavíráním stánků, prodejen či jiným podobným jednáním. Dále se jedná o pravomoc provést kontrolní nákup anonymně, tedy aniž by předložili služební průkaz, což by jinak bylo jejich povinností, pravomoc provádět nákup zboží či služeb s utajenou totožností nebo přijímat prozatímní opatření a pravomoc ukládat sankce a zajišťovat odškodnění spotřebitele. Významnou pravomocí je pak možnost blokovat webové stránky, domény nebo podobná digitální prostředí, služby nebo účty, případně jejich části. Obdobné pravomoci (skrytá identita, vstup do uzamčených prostor apod.) byly České obchodní inspekci svěřeny již na základě novely zákona č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů s účinností koncem roku 2017. Tato paralela dokazuje, že prioritou vnitrostátních i evropských zákonodárců je řádně fungující trh, na němž budou spotřebitelé dostatečně chráněni.

Některé ze stávajících minimálních pravomocí upravených v nařízení SOOS byly blíže vyjasněny, aby se zajistilo, že budou mít stejnou působnost a stejné použití ve všech členských státech. Například se jedná o pravomoc žádat o poskytnutí jakýchkoli relevantních informací, údajů nebo dokumentů v jakémkoli formátu či podobě, od jakékoli fyzické či právnické osoby, včetně bank, poskytovatelů internetových služeb, registrů a registrátorů domén a poskytovatelů hostingových služeb.

Členské státy si nechávají možnost rozhodnout, zda budou příslušné orgány uplatňovat minimální pravomoci přímo v rámci vlastní pravomoci nebo prostřednictvím podání k soudům. V případě, že se členské státy rozhodnou, že dozorové orgány budou vykonávat své pravomoci prostřednictvím podání k příslušnému soudu, měly by zajistit, že tyto pravomoci budou i přes to vykonávány účinně a včas, a také, že náklady na vykonávání těchto pravomocí budou přiměřené a nebudou bránit aplikaci Nařízení.

Mechanismus vzájemné pomoci

Mechanismus vzájemné pomoci sestává ze dvou nástrojů. Prvním z nich je žádost o informace, která umožní příslušným orgánům získat relevantní informace a důkazy potřebné ke zjištění, zda došlo k porušení práva uvnitř EU, a k ukončení takového porušování práva. Druhým nástrojem je žádost o opatření v oblasti vymáhání práva, která umožní příslušnému orgánu žádat jiný příslušný orgán

v jiném členském státě o donucovací opatření k ukončení nebo zákazu porušování práva uvnitř EU.

Všechna opatření v Nařízení se týkají přeshraničních situací (např. odpovědný podnikatel má sídlo v jiném členském státě) a rozsáhlého porušování právních předpisů na ochranu spotřebitele, k němuž dochází současně ve více členských státech EU. Předpokladem byla zejména skutečnost, že přeshraničních aspektů unijního spotřebitelského *acquis* není možné účinně dosáhnout prostřednictvím opatření přijatých jednotlivými členskými státy a členské státy samy o sobě nemohou zajistit účinnou spolupráci a koordinaci svých činností při vymáhání těchto práv.

Následující kroky

Nařízení obsahuje odklad použitelnosti, aby mohly členské státy, příslušné orgány i Komise provést nezbytné úkony a legislativní změny. Nařízení se tak použije až od ledna 2020. Také stávající prováděcí opatření bude třeba nahradit takovými, která budou brát v úvahu změny, jež Nařízení přináší. Například bude potřeba upravit platformu sloužící pro výměnu informací mezi spolupracujícími orgány. Všechny legislativní i administrativní kroky, ač se mohou zdát nákladné, mají potenciál v budoucnu přinést požadované výsledky a posunout zejména digitální trh o krok blíže ke kladenému cíli – prostředí rovného postavení obchodníků a vysoké ochrany zájmů spotřebitelů.

Autoři:

Ivan Rámeš | Partner

Laura Tadevosjanová | Právní asistentka

Podle Acquisition International jsme nejlepší advokátní kanceláří pro oblast nemovitostí a stavebnictví v CEE regionu

Naše kancelář získala ocenění magazínu Acquisition International britského vydavatelství AI Global Media Ltd. Podle jeho šetření zaměřeného na úroveň právního poradenství v regionu střední a východní Evropy (CEE) je HAVEL & PARTNERS nejlepší právnickou firmou pro oblast nemovitostí a stavebnictví (Best Real Estate & Construction Law Firm – CEE).

„Ocenění Acquisition International potvrzuje naše přední postavení mezi poskytovateli právních služeb se zaměřením na nemovitosti a stavebnictví. Díky koncentraci vynikajících právníků s detailními znalostmi nemovitostního trhu a širokému zaměření naší kanceláře dokážeme klientům pomoci i s těmi nejnáročnějšími nemovitostními projekty. V posledních letech jsme úspěšně spolupracovali s celou řadou významných společností,“ uvedl k dalšímu ocenění řídící partner Jaroslav Havel.

Aktuality ze soutěžního práva

Poslední období přineslo soutěžnímu právu v rámci EU mnoho novinek a zajímavých případů. Tímto článkem bychom Vám proto chtěli přiblížit nejzajímavější aktuality z této oblasti.

Další rekordní pokuta pro Google¹

V polovině července 2018 Komise oznámila, že společnosti Google uložila pokutu ve výši 4,34 miliard eur za to, že měla nelegálně upevňovat svoje dominantní postavení v oblasti internetových vyhledávačů prostřednictvím chytřích telefonů s operačním systémem Android.

Součástí této strategie byly tři typy zneužívajících praktik. Google měl dle Komise nastavené podmínky s výrobci chytrých telefonů tak, že tito byli nuceni na své výrobky předinstalovat aplikace Google Search a Google Chrome. Google nabízel své aplikace jako balíček – Play Store, Google Search a prohlížeč Chrome, a současně jeho licenční podmínky neumožňovaly výrobcům instalovat některé konkurenční aplikace. Dále dle Komise Google platil některým výrobcům a mobilním operátorům, aby na svá zařízení instalovali výlučně aplikace Google. Současně měl Google bránit některým výrobcům, aby nabízeli chytré telefony s verzemi Androidu, které nebyly vyvinuty přímo Googlem, ale na základě zveřejněného zdrojového kódu třetími osobami (tzv. *android forks*) výměnou za možnost nabízet na těchto zařízeních aplikace Google.

Dle Komise Google shora popsaným jednáním upevňoval své postavení na trhu internetových vyhledávačů (více než 90% tržní podíl), čímž současně znemožňoval ostatním soutěžitelům působit na dotčeném trhu na základě svých výkonů a za rovných podmínek. Komise též zdůraznila, že chování Googlu mělo vliv na celou oblast technologií chytrých telefonů.

Ačkoliv rozhodnutí ještě nebylo zveřejněno, už nyní vyvolává ostrou polemiku a kritiku. K tématu se tedy ještě vrátíme.

Rozsudek Tribunál – Byla na České dráhy uspořádána rybářská výprava?²

Komise provedla ve dnech 26. až 29. dubna 2016 v obchodních prostorách Českých drah neohlášené místní šetření, tzv. dawn raid. ČD se tomuto místnímu šetření bránilo žalobou k Tribunálu. Namítaly, že Komise vymezila předmět šetření tak široce, že se mohla zabývat téměř jakýmkoli jednáním, na téměř jakékoli trase a v příliš širokém časovém období.

Tribunál námítkám ČD částečně vyhověl. Vymezení předmětu místního šetření bylo nezákonné v tom rozsahu, v jakém rozšiřovalo oprávnění Komise šetřit jakékoli protisoutěžní jednání na jakékoli trase. Komise k tomu totiž nedisponovala dostatečnými podklady a indiciemi. V rozsahu uplatňování predátorských cen na trase Praha-Ostrava byl ale podle Tribunálu předmět místního šetření odůvodněný. Současně shledal, že je odůvodněné, pokud Komise nestanovila pevně začátek domnělého protiprávního jednání.

Tribunál rozhodl i o žalobě ČD proti druhému místnímu šetření, které Komise provedla na základě dokumentů zadržovaných v rámci výše zmíněné kontroly.³ Tribunál druhou žalobu zcela zamítl. Podle Tribunálu Komise získala dokumenty na základě řádně vymezeného rozsahu předmětu šetření.

Nová metodika ukládání pokut za protisoutěžní jednání⁴

ÚOHS představil nový postup výpočtu pokut za protisoutěžní jednání. Ten vychází z většího důrazu na ekonomické aspekty protisoutěžního jednání, poznatků z praxe a judikatury správních soudů.

Základním kritériem stanovení výše pokuty i nadále zůstává obrát z prodeje zboží, kterého se porušení pravidel týká. Současně však ÚOHS zvýšil procentní sazbu, a to v některých závažných případech až na 15%, namísto dosavadních 3%. Dochází také ke změně výpočtu při zohledňování polehčujících a přitěžujících okolností.

Detailnější informace naleznete v našem [Competition Flash 05-2018](#).

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4581_en.htm.

² Rozsudek Tribunálu č. T-325/16 ze dne 20. 6. 2018 ve věci České dráhy v. Komise.

³ Rozsudek Tribunálu č. T-621/16 ze dne 20. 6. 2018 ve věci České dráhy v. Komise.

⁴ <http://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/aktuality-z-hospodarske-souteze/2416-uohs-prepracoval-metodiku-pro-ukladani-pokut-za-protisoutezni-jednani-tresty-budou-spravedlivejsi.html>.

Omezení obchodníků v pražských outletových centrech⁵

ÚOHS se zabýval nájemními smlouvami mezi pronajímatelem obchodních prostor v pražské Fashion Aréně a jeho nájemci. Smlouvy obsahovaly ustanovení, jež omezovalo možnost nájemců provozovat obchod v jiném outletovém centru na území vymezeném dojezdovou vzdáleností 60 minut.

Dle ÚOHS se jednalo o dohody, jejichž účinkem bylo narušení hospodářské soutěže. Plnění smluv zakázal a uložil milionovou pokutu. Paralelně smlouvy napadl u civilního soudu pronajímatel jiného pražského outletového centra. Toto řízení dosud nebylo skončeno.

Nejvyšší správní soud a Ústavní soud o tom, do kdy lze podat zásahovou žalobu⁶

NSS vydal na konci loňského roku rozhodnutí, ve kterém posuzoval přípustnost žaloby společnosti Eurovia proti nezákonnému zadržování dokumentů zajištěných při místních šetřeních v rámci řízení o tzv. velkém stavebním kartelu před ÚOHS. NSS rozhodl, že žaloba byla podána opožděně, protože lhůta pro její podání počala běžet již začátkem takového zásahu, nikoli až skončením jeho trvání.

ÚS rozhodnutí NSS zrušil. Podle něj je takový zásah neukončený (dokumenty ÚOHS stále zadržuje), a nemůže proto začít běžet ani subjektivní, ani objektivní lhůta pro podání zásahové žaloby. ÚS zdůraznil, že je třeba zohledňovat, jakou povahu konkrétní zásah má.

Ukončení smlouvy o spolupráci jako uskutečnění spojení

Na základě připravovaného spojení dvou auditních společností Ernst & Young a KPMG Denmark na území Dánska ukončila druhá jmenovaná smlouvu o spolupráci s mezinárodní sítí KPMG. Na základě této smlouvy měla přitom KPMG Denmark výhradní právo podnikat pod ochrannou známkou KPMG. Dánský soutěžní orgán následně vydal rozhodnutí, kterým označil toto jednání za porušení povinnosti uskutečnit spojení až poté, co o něm soutěžní úřad rozhodne.

Případ se nakonec dostal jako předběžná otázka k SDEU. Ten rozhodl, že předmětné jednání nepředstavovalo porušení zákazu uskutečnit spojení bez předchozího povolení soutěžního úřadu, neboť v jeho důsledku nedošlo ke změně kontroly v cílové společnosti Ernst & Young.

SDEU o znevýhodnění v soutěži u rozdílných cenových podmínek⁷

Portugalský kolektivní správce uplatňoval rozdílné výše autorských odměn. Tamní soutěžní úřad v tom spatřoval zneužití dominantního postavení ve formě diskriminačních cenových praktik. V rámci řízení o předběžné otázce se případ dostal k SDEU.

SDEU ve svém rozsudku uvedl, že je třeba se zabývat všemi relevantními skutečnostmi, které mají vliv na náklady, zisky a jiné zájmy zákazníka, aby bylo možné určit, zda diskriminace v oblasti cen má nebo může mít za následek zvýhodnění v hospodářské soutěži. Pokud přitom dopad rozdílných cen na náklady subjektu, který má za to, že byl poškozen, nebo i na výnosnost a zisky tohoto subjektu, není významný, lze z toho vyvodit, že tato rozdílnost cen nemůže mít žádný vliv na soutěžní postavení tohoto subjektu.

Konečné zhodnocení však zůstává na tamním soutěžním orgánu.

Další rozhodnutí ve věci Delta Pekárny⁸

Nejvyšší správní soud (NSS) opětovně zamítl kasační stížnost společnosti Delta pekárny. Rozhodování o místních šetřeních se vrátilo ke správním soudům na základě rozsudku ESLP a ÚS. ESLP konstatoval porušení práva na ochranu soukromého života, způsobené nedostatečnými procesními zárukami v českém právu.

Krajský soud v Brně po vrácení věci žalobu znovu zamítl. Delta pekárny se proto obrátily na NSS, kde se dovolávaly závěrů ÚS a ESLP. NSS však kasační stížnost zamítl. Dle NSS se ESLP, ani ÚS nezabývaly zákonností konkrétního napadeného místního šetření, ale jejich hlavní výtky směřovaly k neexistenci efektivní následné kontroly ze strany českých správních soudů. V ostatních aspektech nebylo provedeným šetřením ze strany ÚOHS co vytknout. ÚOHS podle NSS nevybočil při jejich provádění z rozsahu předmětu, který vycházel z existujících indicií a dostatečně vymezil konkrétní protisoutěžní jednání.

Qualcomm pokutován za zneužití dominance na trhu s mobilními čipy⁹

Komise koncem ledna vydala rozhodnutí, kterým potrestala amerického výrobce telekomunikačních technologií

⁵ <http://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/aktuality-z-hospodarske-souteze/2409-urad-zasahl-proti-omezovani-obchodniku-outletovym-centrem.html>.

⁶ <https://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-vyhovel-ustavni-stiznosti-spolecnosti-eurovia-cs-a-s-zaloba-stezovatelky/>.

⁷ Rozsudek SDEU C-525/16 ze dne 19. 4. 2018 ve věci MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia SA proti Autoridade da Concorrência.

⁸ Rozsudek NSS č. j. 5 As 256/2016 – 231 ze dne 21. 12. 2017 ve věci Delta Pekárny proti ÚOHS.

Qualcomm za zneužití dominance na evropském trhu. Dle Komise se nezákonného jednání technologický gigant dopustil tím, že v letech 2011 až 2016 platil společnosti Apple miliardy dolarů za to, aby do svých výrobků instalovala pouze LTE čipy společnosti Qualcomm.

Podmínky Qualcomm byly nastaveny tak, že v případě změny dodavatele by byly platby pozastaveny. Společnost Apple by dokonce musela vrátit i platby, které již proběhly.

Dle Komise Qualcomm, který má více než 90% podíl na trhu s mobilními LTE čipy, takovým opatřením zabránil svým konkurentům, aby se mohli účastnit soutěže.

Předseda ÚOHS snížil pokutu za neposkytnutí dat o jízdních řádech¹⁰

Společnost CHAPS, která disponuje kompletními daty jízdních řádů na území České republiky, dlouho odmítala ostatním soutěžitelům tato data zpřístupnit. ÚOHS chování CHAPS v roce 2016 vyhodnotil jako zneužití dominantního

postavení, protože tím bránila ostatním soutěžitelům vstoupit na trh s automatizovaným vyhledáváním dopravních spojení. ÚOHS svým prvostupňovým rozhodnutím uložil CHAPS pokutu ve výši přes dva miliony korun.

Předseda ÚOHS toto rozhodnutí v řízení o rozkladu změnil a pokutu snížil o více než polovinu na 1 080 000 Kč. Podle předsedy ÚOHS totiž prvostupňový orgán ve věci chybně aplikoval unijní právo. Mělo být použito pouze právo české, pro uplatnění práva unijního neměl prvostupňový orgán dle předsedy ÚOHS dostatek podkladů. Současně došlo i ke zkrácení délky trvání deliktu.

Komise spustila hloubkové šetření spojení společností Apple a Shazam¹¹

Společnost Apple má zájem o koupi nejoblíbenější aplikace pro mobilní telefony na rozpoznávání hudby. Komise se rozhodla pro hlubší analýzu, ve které posoudí svoje předběžné obavy z narušení hospodářské soutěže.

Dle jejích předběžných obav existuje nebezpečí, že by Apple získal přístup k citlivým datům o zákaznících svých konkurentů. Snadněji by pak mohl cílit své služby v oblasti streamování hudby a snažit se tyto zákazníky získat pro službu Apple Music. Bude tedy zkoumat, zda tímto spojením nebudou ostatní soutěžitelé poškozeni.

Pravidelný přehled novinek

Tato a další zajímavá rozhodnutí v oblasti unijního i tuzemského soutěžního práva s Vámi diskutujeme nejméně dvakrát ročně na pravidelných seminářích v rámci Akademie HAVEL & PARTNERS. Sledujte rozpis seminářů a přihlaste se třeba již na ten podzimní.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-18-427_en.htm.

¹⁰ <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/tiskove-zpravy/hospodarska-soutez/2380-pokuta-pro-chaps-byla-snizena-poruil-jen-narodni-pravo.html>.

¹¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3505_en.htm.

Autoři:

Robert Neruda | Partner

Lenka Gachová | Vedoucí advokátka

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

Náš tým

200 právníků | **400** spolupracovníků

Naši klienti

1 000 klientů | **70** největších světových společností z Fortune 500
50 společností z Czech Top 100 | **7** společností z Czech Top 10

Mezinárodní dosah

Právní poradenství
ve více než **80** zemích světa
ve **12** světových jazycích
až **70 %** případů zahrnuje mezinárodní prvek

www.havelpartners.cz

PRAHA

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Česká republika
Tel.: +420 255 000 111

BRNO

Titanium Business Complex
Nové sady 996/25
602 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 545 423 420

OSTRAVA

Poděbradova 2738/16
702 00 Ostrava
Česká republika
Tel.: +420 596 110 300

BRATISLAVA

Centrum Zuckerman
Žižkova 7803/9
811 02 Bratislava
Slovenská republika
Tel.: +421 232 113 900